

Петрова О.Б. До проблеми навчання іноземного наукового мовлення на освітньо-науковому рівні вищої освіти //Матеріали XXV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – С. 280-281 (8713 зн.).

Навчання іноземного наукового мовлення фахівців-медиків для професійного спілкування, усного й писемного дозволяє за допомогою мовної підготовки розвивати фахові знання та формувати творче мислення, здатність спеціалістів активно самостійно сприймати нову фахову інформацію та висловлюватися іноземною мовою.

Ключові слова: навчання іноземного наукового мовлення, медичний університет, освітньо-науковий рівень вищої освіти.

Петрова О.Б. К проблеме обучения иностранной научной речи на образовательно-научном уровне высшего образования //Материалы XXV Международной научно-практической интернет-конференции «Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии» // Сборник научных работ. – Переяслав-Хмельницкий, 2016. – С. 280-281 (8713 зн.).

Обучение иностранной научной речи специалистов-медиков для профессионального общения, устного и письменного дает возможность при помощи языковой подготовки развивать профессиональные знания и формировать творческое мышление, способность специалистов активно самостоятельно воспринимать новую специальную информацию и высказываться на иностранном языке.

Ключевые слова: обучение иностранной научной речи, медицинский университет, образовательно-научный уровень высшего образования.

Petrova O.B. On the problem of foreign scientific speaking training at educational scientific level of university education //Proceedings of XXV International scientific practical internet conference «Problems and prospects of the science development at the beginning of the third millennium in countries of Europe and Asia» // Collection of scientific works. – Pereyaslav-Khmel'nitskiy, 2016. – P. 280-281 (8713 symb.).

Foreign scientific speaking training of doctors for medical professional communication (oral and written) allows to develop professional knowledge and form creative mentality with the aid of L2 training, as well as to create reception abilities of specialists for independent professional information search and speaking foreign language.

Key words: training foreign scientific speaking, medical university, educational scientific level of university education.

*Ольга Петрова
(Харків, Україна)*

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
(Методика викладання мови та літератури)

**ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ
НА ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Як відомо, в університеті навчання здійснюється за освітньо-професійними та далі – освітньо-науковими програмами. Третій, освітньо-науковий рівень передбачає навчання за програмою, яка дозволить по завершенні курсу та представлення наукової праці претендувати на присудження відповідного наукового ступеня (доктор філософії).

На цьому етапі вищої освіти важливим є вдосконалення навичок володіння іноземною мовою. Це є вищий для фахівця рівень, який базується на знаннях, здобутих упродовж вузівського курсу, і розвиває та вдосконалює вже вироблені мовленнєві навички.

При роботі з удосконалення навичок володіння англійською науковою мовою актуальним є принцип безперервної післядипломної освіти, оскільки з огляду на інформаційний та науково-технічний спалах, найважливішим для якісного функціонування сучасного фахівця стає постійне оновлення та розширення його професійних знань, що невід’ємно від досконалого опанування іноземною, зокрема англійською, мовою.

Значний лінгвометодичний інтерес становить пошук шляхів оптимізації процесу викладання іноземної мови спеціалістам, зокрема, в межах вищої медичної освіти. Переважну частину навчального матеріалу на цьому етапі можна визначити як реально корисний для професійної діяльності фахівця-медика, зокрема при роботі з аутентичною науковою літературою, опрацюванні інформації з Інтернету, публікуванні власних матеріалів тощо [1, 4, 6].

Одним із важливих складників роботи зі здобувачами наукового ступеня є навчання науковому мовленню. На перший план виступає взаємозв’язок між такими видами активності, як анотування, реферування, професійно

компетентне володіння чужомовною термінологією як загальномедичною, так і в сфері власних фахових інтересів в окремій мікротерміносистемі [4, 6].

Основним завданням такого курсу іноземної мови для науковців-медиків є мовна підготовка висококваліфікованих, грамотних спеціалістів нової генерації, які володіють іноземною мовою у професійній сфері, що дозволяє їм мати незалежний інтелектуально-творчий потенціал у своїй фаховій діяльності. Тому велику увагу приділяють навчанню володінню іноземним науковим мовленням як засобом професійного спілкування, усного й писемного.

Моделлю усної форми спілкування, з погляду концепції професійно-орієнтованого навчання, є наукова бесіда [5], при якій важливо правильно і чітко сформулювати комунікативне завдання [2], що імітує мовленнєві функції, які в реальному науковому спілкуванні задаються самою ситуацією. Професійно-орієнтований мовленнєвий матеріал для навчання спеціалістів-медиків у процесі їх організованої активної діяльності добирають із урахуванням комунікативного завдання, професійної тематики, лексико-граматичного матеріалу, зокрема, термінологічного словникового запасу.

Відповідно до мети, вихідним при доборі мовленнєвого матеріалу є ситуативно-тематичний принцип, що сприяє розвитку комунікативної компетенції і виявляє ставлення спеціалістів-медиків до навчального матеріалу [2, 4, 5].

Поступово фахівець переносить мовленнєвий досвід із знайомих ситуацій у незнайомі, що дозволяє йому об'єктивізувати мовні засоби шляхом їх певної стереотипізації, ототожнення з перетворенням особистісного смислу в мовне значення [2, с. 24].

Роль писемної комунікації у сучасному світі надзвичайно важлива, особливо у науковій фаховій сфері. Загальною комунікативною метою при навчанні фахівців іноземної мови вважають вироблення у них навичок письмового наукового мовлення, яке представляє продуктивну, а не репродуктивну діяльність [3, с. 206], що взагалі становить завдання вищої освіти [6].

Так, у сучасних лінгвометодичних концепціях навчання іноземної мови у вищих закладах 1-2-го рівнів та, особливо, 3-го рівня вищої освіти розглядають як важливу складову частину загальної підготовки спеціаліста. Вивчення іноземної мови стає ефективнішим, якщо воно професійно спрямоване відповідно до конкретних потреб інформаційно-комунікативного забезпечення даної спеціальності і допомагає глибше її засвоїти.

Важливим є навчити фахівців-медиків аналітичній та синтетичній чужомовній мовленнєвій діяльності в науковій сфері (напр., аналізувати оригінальну іноземну літературу зі спеціальності з метою накопичення необхідної фахової інформації, яку можна застосовувати у професійній та науковій активності, зокрема, синтезувати – створювати власні праці наукового характеру – статті, доповіді, реферати, анотації тощо).

Навчання іноземного наукового мовлення є одним із значних аспектів вищої освіти фахівців-медиків, „узагальнення та систематизація мовленнєвих явищ є тією фактичною метою, до якої веде учня викладач” [2, с. 24], зокрема в питаннях вибору термінологічних одиниць з активного і пасивного запасу, окресленні спеціального словника, необхідного для передачі певної фахової інформації.

Ефективність засвоєння навичок іноземного наукового мовлення безпосередньо пов'язана з оптимальним відбором викладачем тематики для читання літератури зі спеціальності, добором типових структурних компонентів висловлень, специфічних для наукового стилю в конкретній медичній галузі, визначенням обсягу спеціальних текстів для використання на аудиторних заняттях і для самостійної роботи.

Слід підкреслити також, що для описуваного етапу навчання дуже важливою є висока кваліфікація та спеціалізація у медичній тематиці викладача іноземної мови, що дозволяє йому адекватно й на достатньому рівні керувати різноманітними дидактичними процесами на основі іншомовних вузькоспеціальних медичних текстів.

Для нинішнього етапу розширення міжнародного співробітництва в галузі медицини пріоритетним напрямком у викладанні англомовної термінології є засвоєння навичок здобуття інформації в чужомовних наукових фахових джерелах із метою подальшого застосування її в науковій та практичній діяльності [1].Таким чином інтенсифікується процес читання спеціальних текстів іноземною мовою та виробляється додатковий стимул у навчанні англійської мови фахівців-медиків.

Отримані знання актуалізуються в різних контекстах і видах мовленнєвої діяльності: створенні статей, доповідей на конференціях, анотуванні, тезуванні та реферуванні, а також перекладах наукових текстів та окремих речень з англійської мови рідною та навпаки.

Ще одним із шляхів підвищення ефективності процесу навчання є збільшення часу для самостійної роботи, яка виконує функції навчання і контролю. Моделювання цієї роботи передбачає вироблення в слухачів алгоритму самостійного опрацювання фахової літератури та використання словників.

У раціональному керуванні процесом навчання чужомовного наукового мовлення важливе місце посідає система контролю (тестовий контроль) для визначення ступеня комунікативної компетентності. Такі тести повинні оптимально і цілеспрямовано відображати контрольований матеріал в системі завдань відповідного рівня складності та в межах відповідних часових параметрів виконання тесту.

Отже, навчання іноземного наукового мовлення фахівців-медиків для професійного спілкування, усного й писемного дозволяє за допомогою мовної підготовки розвивати фахові знання та формувати творче мислення, здатність спеціалістів активно самостійно сприймати нову фахову інформацію та висловлюватися іноземною мовою.

Література

1. Барабанова Г.В. Аутентичный текст для обучения иноязычному профессионально-ориентированному чтению // Наука і освіта. – 2001. – Вип.2. – С.98-100.
2. Китайгородская Г.А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам. – М.: Высшая школа, 1982. – 142 с.
3. Пассов Е.И. Основы методики обучения иностранным языкам. – М.: Русский язык, 1977. – 214 с.
4. Таран З. Методичні засоби у викладанні міжнародної медичної термінології. – Тези 3-ї Міжнародної наукової конференції “Комп’ютерна лінгвістика та викладання чужоземних мов у вищих навчальних закладах” . – Львів, 1998. – С.263–264 .
5. Fleishman S. Language and medicine // The handbook of discourse analysis / Eds. D. Schiffrin, D. Tannen, H.E. Hamilton. – Oxford, 2001. – P.453 – 469.
6. Nvogu K.N. The medical research paper: structure and functions // ESP. – 1997. – Vol. 16. – P.119 – 138.